

GGD Kennemerland

Nieuwsbrief GGD Advies & Onderzoek Voor een Gezond Kennemerland

Een gezonde leefomgeving

De Omgevingswet wordt in 2021 ingevoerd en bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving.

Het gaat om de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, met het oog op een duurzame ontwikkeling. Gezondheid neemt hierin een prominente rol in en daar zijn we als GGD natuurlijk verheugd mee.

GGD Kennemerland wil bijdragen aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving in onze regio. De leefomgeving heeft een belangrijke invloed op de gezondheid en met de juiste inrichting kan de gezondheid beschermd worden, maar juist ook positief bijdragen aan een goede gezondheid.

(De aanwezigheid van) in de buurt stimuleert mij om buiten te zijn (% dat het hier (helemaal) mee eens is)

Veiligheid belangrijkste bij wonen

Veiligheid vindt men het belangrijkste aspect van prettig wonen (57%), gevolgd door groen, rust en stilte (49%), voorzieningen (47%) en goede bereikbaarheid (47%). Dit en meer blijkt uit onderzoek van GGD Kennemerland onder haar inwonerspanel. In juli 2019 vulden bijna 1.900 panelleden een online vragenlijst in over gezonde woonomgeving.

Enkele andere belangrijke resultaten:

Meerderheid vindt woonomgeving gezond, maar het kan nog beter

Twee derde (68%) vindt de eigen woonomgeving gezond. Suggesties van panelleden om de omgeving nog gezonder te maken, zijn onder andere het tegengaan van luchtvervuiling, aanpassingen in het (auto)verkeer en het groener maken van de omgeving.

Meedenken over plannen voor eigen woonomgeving, maar hoe doe je dit
30% van de panelleden denkt of beslist mee over (gemeente)plannen op het gebied van gezondheid en veiligheid in de eigen woonomgeving, of is dit van plan. 35% wil dit ook, maar weet niet hoe. Men geeft onder andere aan dat er onduidelijkheden zijn rond het aanspreekpunt, dat er informatie ontbreekt en dat men het gevoel heeft dat er geen ruimte is voor inspraak.

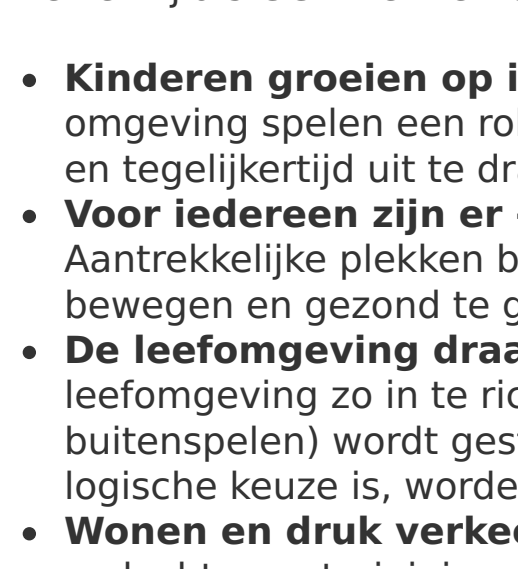
Positief over burens en buurtactiviteiten

Bijna drie kwart vindt contact met zijn/haar burens belangrijk en twee derde vindt dat hij/zij voldoende contact heeft met zijn/haar burens. Driekwart van de panelleden heeft in het afgelopen jaar buurtactiviteiten gedaan. Bijna de helft doet mee aan deze activiteiten om anderen te helpen (46%).

Alle resultaten zijn te vinden in de [factsheet](#) in de Gezondheidsatlas.

Contactpersoon: Regina Overberg, roverberg@ggdkennemerland.nl

Even voorstellen.....

Mijn naam is Lonneke Haans en binnen de GGD Kennemerland ben ik werkzaam als adviseur milieu en gezondheid in het team medische milieukunde (MMK). Daarnaast ben ik 1 van de trekkers van het interne kernteam Omgevingswet binnen de GGD.

Met dit kernteam houden we ons bezig met de implementatie van de omgevingswet en de kansen, mogelijkheden en praktische consequenties die dit heeft voor de GGD.

Aan het kernteam nemen ook collega's van het veiligheidsbureau en de brandweer deel, om zodoende vanuit de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) breder te kunnen adviseren naar onze gemeenten toe over een gezonde en veilige leefomgeving.

Om dit te bereiken zijn door de GGD GHOR NL de volgende kernwaarden opgesteld, welke wij als GGD Kennemerland ook onderschrijven:

- **Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving:** De fysieke en sociale omgeving spelen een rol in tabaksprenting door te beschermen tegen meerroken en tegelijkertijd uit te dragen dat de norm 'niet roken' is.
- **Voor iedereen zijn er -dichtbij en toegankelijk- aantrekkelijke plekken:** Aantrekkelijke plekken bieden mensen gelegenheid te ontmoeten, ontspannen, bewegen en gezond te genieten.
- **De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht.** Door de leefomgeving zo in te richten dat een actieve leefstijl (zoals fietsen, traplopen, buitensporten) wordt gestimuleerd en dat gezonde voeding de makkelijke, logische keuze is, worden problemen rond overgewicht tegengegaan.
- **Wonen en druk verkeer zijn gescheiden.** Intensief verkeer geeft veel lawaai en luchtverontreiniging. Drukke verkeerswegen kunnen daarnaast ook een geografische barrière vormen en leiden tot (verkeers)onveilige situaties.
- **Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd, overlastgevende bedrijven staan op afstand.** In een buurt waar wonen, werken en een gevarieerd aanbod van voorzieningen (op het gebied van zorg, winkelen, ontspanning, ontwikkeling) goed gemengd zijn, wordt meer bewegen omdat zij lopen of met de fiets bereikbaar zijn. Ook draagt het bij aan levendigheid en het ontmoeten van buurtgenoten
- **Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard.** Lopen of fietsen in plaats van met auto of OV is gezonder en verbetert lokaal de luchtkwaliteit.
- **Tussen kernen zijn goede (e-)fiets- en OV-verbindingen.** Een goede OV- en fietsverbinding tussen kernen stimuleert het lopen en fietsen in de nabije omgeving.
- **Het binnenklimaat in gebouwen (waaronder woningen en scholen) is prettig en gezond.** Zorg voor een prettige temperatuur en luchtvochtigheid, voldoende rust in het gebouw en een goede binnenluchtkwaliteit
- **Minimaal één zijde (gevel) van een gebouw is aangenaam (aangename zijde).** Minimaal één zijde die rustig is, waar geen geur of geluid verhoogt en met een prettig (zo mogelijk natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte verhoogt het wooncomfort.
- **Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen.** Een levensloopgeschikte woning is een zelfstandige woning die geschikt is (te maken) voor bewoning in alle levensfasen, met minimale fysieke inspanning en minimale kans op ongevallen.

De Kernwaarden voor een Gezonde Leefomgeving zijn niet compleet, allesomvattend of vaststaand, en zijn zo ook niet bedoeld. Ze vormen voor ons een mooi startpunt om mee te denken, samen te werken met andere disciplines en organisaties en bovenal maatwerk te leveren.

Wilt u meer informatie of graag verder praten over het gezonder maken van uw wijk of buurt, dan kunt u altijd contact met mij opnemen via 023-5159500 of lhaans@ggdkennemerland.nl

Fun to be healthy

Gemak dient de mens. Een credo waar we ons als individu doorgaan heel comfortabel bij voelen. En het vreemde is dat gemak vaak genoeg gelijk staat aan plezier. Hoe gemakkelijker hoe plezieriger en waardoor er ook minder wordt bewogen. Wat scherp vervoer, maar het rechtvaardigt wel de vraag of gemak wel altijd echt de mens dient.

Worden we wel gezonder en gelukkiger door met de auto boodschappen te doen, waardoor misschien tijd overblijft voor een nieuwe Netflix aflevering? Draagt met ander woorden gemak wel bij aan een gezond beweegklimaat? En hoe gaan we om met de verworven 'vrije tijd'? Om ons te prikkelen en in beweging te houden (of te brengen) worden slimmigheden bedacht. Trap treden als een piano, waarbij al traplopend melodieën opwekt: zoveel leuker dan een lift. Of de lift expres traag laten gaan, zodat je liever de trap neemt. En dan nog maar te zwijgen over de fitbits die je stappen tellen. Dan wil je peens de vulnis buigen zetten om in te zetten op stappen per dag) te halen. Zomaar kleine voorbeelden waarvan het doel is om gezonder te worden in je eigen omgeving. Was gemak het credo, verschuift dat langzaam steeds meer naar plezier (en gezondheid).

Voor die gezondheid zijn we niet alleen aangewezen op de lol, plezier en waardering die we daar zelf in scheppen. Een uitnodigende omgeving kan daar bij helpen. Dat het niet alleen leuk is om te bewegen, en dat de omgeving dus niet alleen bevordert, maar dat deze ook beschermt wanneer nodig. Dat er overdekte speelterreinen zijn om te beschermen tegen de schadelijke effecten van de zon, dat druk verkeer niet door een woonomgeving raast, dat de omgeving veilig is en dat kinderen kunnen opgroeien in een rookvrije omgeving.

Juist in samenhang zit de kracht en het gemak. Gedachte en inzet van de nieuwe omgevingswet is dan ook dat gezondheid (en veiligheid) een vanzelfsprekend en onlosmakelijk onderdeel wordt bij het vormgeven van een omgeving. Een omgeving die naast voorzien van alle gemakken, ons beschermt en bovendien leuk en plezierig is.

**Jelle Buijtendijk
Clustermanager Advies & Onderzoek**

Kennemerland als gezonde habitat

Op 4 november 2019 stond het bestuurlijke najaarsoverleg in het teken van de gezonde leefomgeving. Pieter Hooimeijer, Hoogleraar Sociale geografie, trapte af. Ondanks de hoge bestedingen aan gezondheidszorg staat Nederland in de Europese ranking laag voor gezondheidsindicatoren.

De gezonde levensverwachting blijft achter bij wat je zou mogen verwachten op basis van de investeringen. Een verklaring is te vinden in waar de bestedingen voor aangewend worden. In Nederland zijn deze met name gericht op de curatieve zorg. En daarmee minder in preventie. Daar ligt ruimte tot verbetering, en dan gaat het met name om het stimuleren van de eigen regio die mensen kunnen voeren op het eigen leven en daarmee ook de eigen gezondheid.

Terug naar de omgeving; er is meer te bereiken als we niet alleen kijken naar daar waar de omgeving beschermt tegen schadelijke effecten, maar vooral ook daar waar de omgeving de gezondheid stimuleert. Om schade tegen te gaan levert het uitnodigen tot buitensporten, wandelen en spelen veel meer op voor de gezondheid.

Kansen signaleert hij te over en is daarbij voortdurend op zoek naar meekoppelende belangen. Hoe kan de energietransitie bijvoorbeeld ook de gezondheid helpen? Zo kan het isoleren van woningen niet alleen opleveren dat er minder gestookt wordt, maar dat deze woningen ook meer geluidswerend zijn, waardoor minder stress en onrust optreedt als gevolg van geluidshinder. Zeker in een regio als Kennemerland liggen hier grote kansen waar omgevingsvraagstukken de gezondheid helpen. Zonder het inspelen op dit soort kansen is het opzetten van integraal (allesomvattend) beleid heel moeilijk.

De bijdrage van stedenbouwkundige Ad de Bont, ging meer over de inrichting van de stad. Een stad die bijvoorbeeld uitnodigt tot bewegen, die rust biedt en waar veilig gespeeld kan worden. Ook hier kunnen gekoppelde belangen helpen. Zo is bekend dat mensen die met de fiets naar het centrum gaan, gemiddeld langer in de winkels zijn en dan ook meer besteden dan mensen die met de auto komen. En voorbeeld waar meer beweging tegelijkertijd de middenstand stimuleert.

In een geanimeerde setting werden beelden uitgewisseld en wensen uitgesproken om meer zicht te krijgen op deze meekoppelende belangen. Bij de GGD als expertise en kenniscentrum ligt de schone taak deze in kaart brengen en van cijfers en onderbouwing te voorzien. Dat kan helpen om ook op ander terreinen dan gezondheid te beïnvloeden.

Een eerste mijlpaal die hierin gezet kan worden is gezondheid een plek te geven in de omgevingsvisies van de gemeenten, met concrete handelingsopties.

Ongezonde verleidingen in de omgeving

Wie kent het niet? Een hele grote school; voortgezet onderwijs wel te verstaan, met ruim 700 leerlingen. En het is pauze. Ja hoor daar gaan ze, rechtstreeks naar de dichtstbijzijnde supermarkt.

Als je als school geluk hebt tenminste. Want als je pech hebt, staat er een snackscooter net buiten het schoolterrein te adverteren met de meest bizarre aanbiedingen. Er staat niemand bij de scooter, maar alleen de actie van de week is zichtbaar, pizza met frisdrank voor één euro.

Deze school wil zelf heel graag dat hun leerlingen gezond eten, niet alleen thuis, maar ook op school. Zodat de leerlingen beter in hun vel zitten, prettiger met elkaar omgaan en dat de leerprestaties omhoog gaan. De kantine is daardoor helemaal aangepakt en er zijn diverse super lekkere broodjes, salades en fruit te koop. En alles wordt vers bereid, voor een klein prijsje. De kantine is omgetoverd tot een gezellig ontmoetingsplek waar elke leerling kan lunchen. Maar houd de leerlingen maar eens binnen, met deze verleiding elke dag weer.

Dit is natuurlijk maar één geschetste situatie, maar wij (Gezonde School adviseurs van de GGD Kennemerland) komen deze ervaringen bij elke school tegen. Het ene verhaal is nog erger dan het andere. En de school kan hier weinig aan doen, de scooter staat nog namelijk in de openbare ruimte. Of toch niet?

Herken je dit als school? Meld dit en wie weet kunnen wij als gezonde school adviseurs wat voor jouw school betekenen!

Tot slot nog [een verleidingsfilmje](#), iedereen zal dit herkennen...

**Nienke Chantrel
Adviseur Gezonde School Kennemerland, nchantrel@ggdkennemerland.nl**

De Gezonde Wijk in Haarlemmermeer

Bij de startbijeenkomst Gezonde Wijk voor Overbos en Rijsenhout op 9 juli jl. waren 50 deelnemers met uiteenlopende achtergronden die meedachten over gezondheidsverbetering in deze twee wijken. Van huisarts tot lokale handhavers en van fysiotherapeut tot afgevaardigde van de kerk.

De Gezonde Wijk is een gebiedsgerichte aanpak die goed aansluit bij Meer voor Elkaar in de buurt. Tijdens deze startbijeenkomst is veel informatie opgehaald over wat er aan de wijk verbeterd zou kunnen worden op zowel het gebied van gezondheid, wonen, werk, veiligheid en meedoen.

Vervolgens is er op 5 november in Rijsenhout en op 14 november in Overbos een werksessie gehouden. Hierbij is met behulp van inspiratiekaarten gesproken over o.a.: "Wat gaat er goed?", "Wat kan beter?", "Wat zou jij kunnen doen?" en "Wie heb je daarbij nodig?". Aan de hand van de verbeterpunten/actiepunten wordt nu een plan van aanpak gemaakt.

De aanpak van de gezonde wijk linkt aan de Omgevingswet, waarbij het ook gaat om de leefomgeving zo in te richten dat het de gezondheid van de bewoners bevordert en stimuleert.

Meer informatie over het project Gezonde Wijk in Haarlemmermeer, Wilma Kok, wkok@ggdkennemerland.nl.

Deze e-mail is verzonden aan {email}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden.

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u MSTRAVER@GGDKENNEMERLAND.NL toe aan uw adresboek.